

LIEGEN (6+) – Suzanne Grotenhuis / hetpaleis & De Nwe Tijd

 e-tcetera.be/liegen-6-suzanne-grotenhuis-hetpaleis-de-nwe-tijd

December 3, 2024

© Illias Teirlinck

Leugens hebben korte benen

Een leugen is een ballon: ze bestaat pas als je ze leven inblaast. Suzanne Grotenhuis leert in *LIEGEN* hoe het wel en niet moet. Blaas niet te weinig, want dan hangt de leugen slap omlaag, maar ook niet te veel, want dan knapt ze met een harde knal uit elkaar. Met drie muzikanten en evenveel acteurs, tonnen ballonnen en een wit springkasteel geeft *LIEGEN* een gezicht aan de leugen.

‘Hallo! Ik ken jou! Ken jij mijn naam nog?’ Ik ben nog maar door de deuren van *hetpaleis* en moet wennen aan dergelijk gillend enthousiasme op een vroege vrijdagavond. Een zevenjarig meisje wurgt een pluchen tijger onder haar rechteroksel. Ooit babysitte ik voor een povere vijf euro per uur op dit springerig ding met roze rubberlaarsjes aan. ‘Ja’, antwoord ik aarzelend, ‘Ik ken jouw naam, maar ik heb nu geen tijd, want ik moet even mijn jas ophangen. Vind je dat oké?’ Je leert als vierjarige liegen en wordt er steeds beter in, lees ik later die avond. Vanavond zit de zaal vol ervaren leugenaars. Ook ik pleit schuldig.

Suzanne Grotenhuis is samen met Freek Vielen en Rebekka de Wit artistiek leider bij *De Nwe Tijd*. Na haar 'chtscheidingsthiller' voor kleuters *Familie Grrr* is er nu *LIEGEN*. Honderden kinderen en ouders, drie acteurs met evenveel jazzmuzikanten en een koffiekoek: het blijkt meer dan genoeg om net geen uurtje te vullen.

Hier is alles anders

Eva Rys' onderlip trilt. Zakaria Ridouani rent in paniek heen en weer over de scene in kil licht. Ze zijn tussen de bakker en thuis de weg kwijtgeraakt. Eva kan het handschrift van haar mama niet lezen, en propt de kaart weg in haar broekzak. Verloren lopen met je beste vriend – op wie je stiekem verliefd bent – is het einde van de wereld niet. 'Ik ben het papiertje kwijt', maakt ze hem wijs. Achterin bolt een heliumballon op. Lage kokertjes her en der op het podium lanceren voortdurend leugens. Een jazztrio in de hoek geeft de gevoelens van de acteurs een swingend ritme. Achterin ligt een wit plastic zeil op de grond.

Een jongetje naast me gilt regelmatig: 'Dat is *niet* waar! Ze liegt!' Hij sabbelt onverstoorbaar verder op het oor van zijn kattenknuffel. Jonge kinderen maken vanavond komaf met de onuitgesproken regels van het theater. Ze smakken en denken hardop. Regelmatig vermanen ouders met wijsvinger op de lippen hun kinderen tot stilte. Maar deze zaal laat zich niet temmen. Ze schaterlacht, giechelt en gilt om grote en kleine verhalen. Ze liegt en voelt zich betrappt, net als ik. Het theater maakt ons één in die schaamte en herkenning.

In Eva's hoofd is alles anders. Zakaria jammert, zij vertelt onverstoorbaar verder. In haar hoofd heeft mama geen vervelende 'knisperdagen' waarop ze voortdurend moe en boos is. In haar verhalen lust ze wel broccoli en kan ze lezen als de beste. 'Ja!', roept ze met tranen in de ogen, 'Dit is écht een lachmiddag, ik ben wél blij!' Ze wil duidelijk huilen, maar maant klein en groot aan tot applaus. We volgen gedwee.

“Deze wereld van leugens, een utopisch wit springpaleis, is een plek waar je wil blijven hangen.”

De twee dolen doelloos rond terwijl de kaart zagezegd ergens vochtig en onleesbaar in een goot ligt. Wanneer Eva een bombastisch verhaal verzint over bloeddorstige meeuwen die verlekkerd op koffiekoeken en kinderhanden jagen, bolt het zeil achterin op tot een gigantisch springkasteel – liegen is luchtkastelen bouwen. *LIEGEN* blaast alles op: verhalen, ballonnen en paleizen van bleek zeil. Deze wereld van leugens, een utopisch wit springpaleis, is een plek waar je wil blijven hangen.

Nar

'Wil je misschien een leugentje?', vraagt een stem vanuit het kasteel plots poeslief, 'Over toxisch leiderschap? Klimaatdoelstellingen die je niet haalde? De kleine lettertjes voor je verzekering?' Een nar in wit-rose pak en pinnenmuts (Kato van Ermen) springt, valt en

danst op het springkasteel. Met helium, krijsend leeglopende ballonnen, lichtgevende duimen en bergen leugens lokt deze geniepige figuur het duo dichterbij. 'Liegen' is haar naam, deelt ze mee.

Paniek, muziek en lachbuien buitelen over elkaar heen: de hectiek overheerst. Woorden verzuipen zo helaas wel eens in het boeltje op de scene. Al stampend spoort het trio de zaal aan om een mantra op te zeggen. 'Liegen is leuk, liegen is fijn. Zonder liegen zou het vreselijk zijn.' Nog voor ik het doorheb, is de muziek alweer verdwenen.

Met één opmerking prikt Zakaria alle lachbuien en mantra's lek. 'Maar... je *mag* toch niet liegen?' De nar rent sakkerend weg, dwars door de zaal. De waarheid hangt weer zwaar in de zaal. Eva biecht op dat ze Zakaria héél graag wil kussen en slaat meteen de handen voor de mond. 'Liegen,' jammert ze, 'ik heb jou nodig!' Grinnikend komt de nar terug tevoorschijn.

Liegen omdat je verliefd of boos bent, omdat je geen broccoli lust of omdat je je mama vervelend vindt: Grotenhuis plaatst mini- en maxileugens op één lijn. 'Iedereen is trots op mij. Mama is nooit boos en moe en ik ben niet bang dat alles uit elkaar barst. Niet de zon, niet mijn mama', maakt Eva zichzelf wijs.

“Achter alle opgeblazen verhalen en springkastelen zitten uiteindelijk toch kleine mensen met groot verdriet verstopt.”

Kleine mensen hebben grootse gevoelens, en grote mensen zijn vanavond ook klein.

Moeders kunnen barsten als de broze schaal en dooier van een zachtgekookt eitje. De jonge Eva vraagt zich af wat er gebeurt als de wereld uiteenspat. *LIEGEN* looft dus niet klakkeloos de leugen: achter alle opgeblazen verhalen en springkastelen zitten uiteindelijk toch kleine mensen met groot verdriet verstopt. Maar Grotenhuis laat zien dat een wereld zonder leugen(tje)s af en toe kil en saai is.

Met de voeten op de grond biechten de twee uiteindelijk toch alles op. Eva is bang om straks een kil huis en vermoeide moeder aan te treffen. Zakaria neemt haar hand vast. Hij is ook verliefd op haar. Ze gniffelen. De waarheid wringt zich naar voren en achteraan loopt het springkasteel en de personificatie van de leugen langzaam leeg. 'Kaboem!', schreeuwt een enthousiasteling in de zaal. Een scene vol gigantische ballonnen, enthousiaste narren en grote woorden plooit zich terug tot een lief en eerlijk miniatuurtje. Het ontroert.

Ik denk aan het ex-babysitkind en mijn loze woorden voor de voorstelling. Natuurlijk ken ik haar naam niet. Op de receptie met evenveel cava als appelsap achteraf kan ik haar niet terugvinden. Ik draal rond een laag tafeltje met achtjarigen, maar vertrek snel. Ik troost mezelf wanneer ik huiswaarts wandel: 'een leugentje om bestwil'. Omdat liegen de wereld spannend maakt. Toch?

recensie 03.12.2024